

W A L L E S S

Gegužės 1 d. įsigaliojo LR baudžiamomo proceso kodekso (BPK) ir LR administracinių nusižengimų kodekso (ANK) straipsnių pakeitimai dėl teisės į kompensaciją už gynybą ir atstovavimą teisme

Walless komanda primena, kad gegužės 1 d. įsigaliojo BPK ir ANK straipsnių pakeitimai, remiantis kuriais išteisinti asmenys baudžiamosiose bylose ir asmenys, kuriems administracino nusižengimo teisena yra nutraukta, nes jų padaryta veika neturi administracino nusižengimo požymiu, turės teisę į advokato ar advokato padėjėjo paslaugą, ginant jų teises teismo proceso metu, atlyginimą.

BPK 106 straipsnio pakeitimas

Kai asmuo išteisinamas, teismas, priimdamas nuosprendį ar nutartį, priima sprendimą dėl asmens patirtų būtinų ir pagrįstu išlaidų advokato arba advokato padėjėjo, kuris dalyvavo byloje kaip šio asmens gynėjas, paslaugoms apmokėti, atsižvelgiant į bylos aplinkybes, atlyginimo iš valstybės lėšų teisės aktų nustatyta tvarka (plačiau žr. [čia](#)).

ANK 666 straipsnio pakeitimas

Kai asmeniui administracino nusižengimo teisena nutraukta, nes padaryta veika neturi administracino nusižengimo požymiu, šio asmens išlaidos advokato ar advokato padėjėjo, kuris dalyvavo byloje kaip asmens įgaliotas atstovas, paslaugoms apmokėti atlyginamos iš valstybės, savivaldybės arba iš valstybės ar savivaldybės biudžetų neišlaikomo subjekto lėšų *mutatis mutandis* taikant BPK nuostatas (plačiau žr. [čia](#)).

BPK 106 straipsnio ir ANK 666 straipsnio pakeitimų priežastis ir esmė

Konstitucinis Teismas 2021-03-19 nutarimu (plačiau žr. [čia](#)) pripažino, kad:

- ATPK 3021 straipsnis (dabar galiojančio ANK 666 straipsnis) tiek, kiek jame nebuvo nustatyta, kad teismui nusprendus nutrauki administracino teisės pažeidimo bylą nenustačius administracino teisės pažeidimo įvykio ar sudėties, asmeniui, atsižvelgiant į bylos aplinkybes, atlyginamos būtinos ir pagrastos išlaidos advokatui
- BPK 106 straipsnis tiek, kiek pagal jį asmeniui, dėl kurio priimtas išteisinamasis nuosprendis, atsižvelgiant į bylos aplinkybes, nėra atlyginamos būtinos ir pagrastos išlaidos advokatui

prieštarauja:

- Konstitucijos 30 straipsnio 1 daliai (teisė kreiptis į teismą)
- Konstitucijos 31 straipsnio 6 daliai (teisė į gynybą, teisė turėti advokatą)
- konstituciniam teisinės valstybės principui.

BPK ir ANK pakeitimais, kurie įsigalios 2022-05-01, įstatymų leidėjas įgyvendino iš Konstitucijos 30 straipsnio 1 dalies, 31 straipsnio 6 dalies, konstitucinio teisinės valstybės princiopo įstatymų leidėjui kylančias pareigas:

- nustatyti tokį teisinį reguliavimą, pagal kurį asmens teisė teisme ginti savo teises, inter alia naudojantis advokato teikiama teisine pagalba, būtų įgyvendinama realiai ir veiksmingai
- numatyti atsižvelgiant į bylos aplinkybes būtinų ir pagrįstu išlaidų šiai teisei įgyvendinti atlyginimą asmeniui, kuriam nėra taikoma teisinė atsakomybė, nes nenustatyta, kad jis padarė teisės pažeidimą.

Išlaidų už suteiktas teisines paslaugas atlyginimo tvarka

Remiantis Teisingumo ministerijos parengta tvarka, patirtos išlaidos už advokato ar advokato padėjėjo suteiktas teisines paslaugas baudžiamosiose ar administracinių nusižengimų bylose asmenims bus atlyginamos:

- iš valstybės ar savivaldybės lėšų;
- įsiteisėjus teismo sprendimui, kuriuo asmeniui iš valstybės ar savivaldybės yra priteistas atstovavimo teisme (advokato) išlaidos;
- per 20 darbo dienų nuo asmens prašymo pateikimo institucijai, kuri pradėjo baudžiamąjį ar administracinių procesų, dienos.

Išlaidų už suteiktas teisines paslaugas atlyginimas iki 2022-05-01

Nors BPK 106 straipsnio ir ANK 666 straipsnio pakeitimai įsigalioja 2022-05-01, baudžiamosios ir administracinių nusižengimų bylas nagrinėjantys teismai vadovaujasi Konstitucinio Teismo 2021-03-19 nutarimu ir dar neįsigaliojus nurodytiems BPK ir ANK straipsnių pakeitimams priteisiai advokatų (advokatų padėjėjų) išlaidas baudžiamosiose byloje išteisintiems asmenims ir asmenims, dėl kurių nuspręsta nutraukti administracino nusižengimo bylas nenustačius administracino nusižengimo sudėties.